

СТРУКТУРА АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ ПРО ВІДХОДИ ОЛІЙНО-ЕКСТРАКЦІЙНОГО ЗАВОДУ

У Державній цільовій програмі розвитку села на період до 2015 р. зазначено, що аграрний сектор є одним із основних бюджетоутворювальних секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить 8–9 %, а також займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту. Олійно-жирова галузь (ОЖГ) в аграрному секторі національної економіки на сьогодні є однією з ключових. Вона має вельми стабільний розвиток, що робить Україну лідером по переробці та експорту соняшникової олії. Планується у перспективі збільшення виробництва олійних культур і продукції, що отримують з них.

В умовах зростаючої конкуренції на ринку виробників соняшникової олії зростає потреба в створенні та реалізації економічних можливостей для підвищення ефективності й результативності функціонування підприємств олійно-жирового підкомплексу та забезпеченні конкурентоспроможності їх продукції. Для максимальної реалізації економічних можливостей розвитку ОЖГ та зміцнення її позицій на міжнародних ринках необхідно вирішити низку проблем, пов'язаних із раціональним нарощуванням сировинної бази та переробної сфери, підвищенням ефективності їх функціонування, вдосконаленням регуляторної політики держави.

На сьогодні одним із визнаних інструментів реалізації економічних можливостей підприємств ОЖГ є логістична діяльність (ЛД), ефективність якої залежить від рівня управління інформацією на різних фазах виробництва соняшникової олії – приймання й підготовки насіння соняшнику до переробки, процесу безпосередньої переробки насіння в олію, пакування олії, складування і відвантаження споживачеві. Іншими словами, досконалість інформаційної системи управління поточковими процесами підприємства є одним із факторів організації ефективної його ЛД й, зокрема, забезпечення належного стану економічної безпеки.

Технологічний процес отримання олії із насіння соняшника на підприємствах достатньо інформаційно забезпечений і контрольований. Однак, як показав аналіз виробничого процесу, на підприємствах не приділяється належної уваги якісному інформаційному забезпеченню управління відходами. Це є помилковим, оскільки із-за неефективного управління відходами зростають витрати на логістику, що впливає на ріст собівартості й, звісно, ціни реалізації продукції на ринку. Попередні дослідження дозволили встановити, що із-за відсутності інформаційної системи управління відходами (ІСУПВ) на олійно-екстракційних заводах (ОЕЗ) загальні логістичні витрати збільшуються близько на 6,5–11,3%. Це негативно впливає на конкурентоспроможність продукції і на рівень економічної безпеки підприємства. Саме це і визначає один із проблемних аспектів у діяльності підприємств ОЖГ, а саме необхідність створення автономної ІСУПВ у структурі їх загальної інформаційної мережі.

Для підприємств означеної галузі нами виконані відповідні дослідження, що дозволили розробити автономну ІСУПВ у структурі загальної інформаційної мережі ОЕЗ. Запропонована ІСУПВ ОЕЗ базується на автоматизованій системі оперативної реєстрації, обліку, накопичення, синтезу, контролю і передачі інформації про відходи відповідним підрозділам і службам. Вона включає у себе процес задіяння в управлінні потоками відходів ОЕЗ: 1) підсистеми (п/с) реєстрації, збору, накопичення, контролю, аналізу, синтезу і передачі інформації про складування і тимчасове зберігання відходів ОЕЗ, 2) п/с реєстрації, збору, накопичення, контролю, аналізу, синтезу і передачі інформації про транспортування і переміщення відходів ОЕЗ, 3) п/с реєстрації, збору, накопичення, контролю, аналізу, синтезу і передачі інформації про знищення відходів ОЕЗ, 4) п/с реєстрації, збору, накопичення, контролю, аналізу, синтезу і передачі інформації про переробку відходів виробництва (лузги) ОЕЗ (пресування у брикети), 5) п/с обліку і контролю інформації щодо відходів ОЕЗ, 6) п/с накопичення інформації щодо інвентаризації відходів ОЕЗ.

На даний момент часу виконуються підготовчі роботи щодо практичного запровадження ІСУПВ на одному із ОЕЗ Харківської області.